SKLEPI

SKLEP SVETA (SZVP) 2021/38

z dne 15. januarja 2021

o vzpostavitvi skupnega pristopa glede elementov dovoljenj za končnega uporabnika v okviru izvoza osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 29 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet se je v sklepih z dne 16. septembra 2019 v zvezi s pregledom Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP ([1]) zavezal k razmisleku o sklepu o dovoljenjih za končnega uporabnika za izvoz osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva.

(2) V Skupnem stališču 2008/944/SZVP je navedeno, da se izvozna dovoljena odobrijo samo na podlagi zanesljivega predhodnega poznavanja končne uporabe opreme v namembni državi. V Skupnem stališču 2008/944/SZVP je tudi navedeno, da se pri tem običajno zahteva natančno pregledano dovoljenje za končnega uporabnika ali ustrezna dokumentacija in/ali kakršno koli uradno pooblastilo, ki ga izda namembna država.

(3) S skupnim pristopom na ravni Unije k nadzoru nad končnimi uporabniki glede osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva se bo zmanjšala nevarnost preusmerjanja, ustvarjeni bodo enaki konkurenčni pogoji in povečala se bo jasnost za obrambno industrijo in njene stranke glede ustreznih zahtev.

(4) V posodobljenih navodilih za uporabnike za Skupno stališče Sveta 2008/944/SZVP, ki jih je Svet potrdil 16. septembra 2019, so določene najboljše prakse v zvezi z dovoljenji za končnega uporabnika.

(5) Svet se v strategiji EU zoper nedovoljeno strelno orožje, osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo, sprejeti 19. novembra 2018, zavezuje k razmisleku o sklepu o dovoljenjih za končnega uporabnika za izvoz osebnega in lahkega orožja, ob upoštevanju dela Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi v zvezi s tem.

(6) Sklep Sveta (SZVP) 2020/979 ([2]) podpira razvoj mednarodno priznanega sistema za potrjevanje upravljanja orožja in streliva, ki bi omogočal neodvisno potrjevanje ali certificiranje skladnosti z odprtimi mednarodnimi standardi za varno in zanesljivo upravljanje nacionalnih zalog osebnega in lahkega orožja in streliva.

([1]) Skupno stališča Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme (UL L 335, 13.12.2008, str. 99).

([2]) Sklep Sveta (SZVP) 2020/979 z dne 7. julija 2020 v podporo razvoju mednarodno priznanega sistema za potrjevanje upravljanja orožja in streliva v skladu z odprtimi mednarodnimi standardi (UL L 218, 8.7.2020, str. 1).

(7) V skladu z drugim pododstavkom člena 21(3) Pogodbe o Evropski uniji Unija zagotavlja usklajenost različnih področij svojega zunanjega delovanja. V zvezi s tem Svet med drugim upošteva svojo Uredbo (ES) št. 428/2009 ([3]) ter uredbi (EU) št. 258/2012 ([4]) in (EU) 2019/125 ([5]) Evropskega parlamenta in Sveta.

(8) Sklepi Sveta o stališču EU glede zatiranja nezakonitega trgovanja z osebnim in lahkim orožjem za tretjo konferenco o pregledu izvajanja akcijskega programa ZN o osebnem in lahkem orožju, ki jih je Svet sprejel 28. maja 2018, pozivajo k spodbujanju uporabe dovoljenj za končnega uporabnika v okviru nadzora izvoza osebnega in lahkega orožja.

(9) V Akcijskem programu Združenih narodov (ZN) za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje vseh oblik nezakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem, sprejetem 20. julija 2001, se sodelujoče države zavezujejo, da bodo sprejele in izvajale ustrezne zakone in druge predpise za zagotovitev učinkovitega nadzora nad izvozom in tranzitom osebnega in lahkega orožja, vključno z uporabo overjenih dovoljenj za končnega uporabnika ter učinkovitimi pravnimi in izvršilnimi ukrepi.

(10) V Pogodbi o trgovini z orožjem, ki jo je Generalna skupščina ZN sprejela 2. aprila 2013, je navedeno, da si mora država izvoznica prizadevati za preprečevanje preusmerjanja prenosa konvencionalnega orožja, po potrebi s preverjanjem pogodbenic, vključenih v izvoz, z zahtevo po dodatni dokumentaciji, potrdilih, zavarovanjih ter z neodobritvijo izvoza ali drugimi ustreznimi ukrepi.

(11) V agendi ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 je potrjeno, da je boj proti nedovoljeni trgovini z osebnim in lahkim orožjem nujen za uresničevanje številnih ciljev trajnostnega razvoja, vključno s tistimi, ki se nanašajo na mir, pravičnost in močne institucije, zmanjševanje revščine, gospodarsko rast, zdravje, enakost spolov in varna mesta. Zato so se vse države ZN v okviru cilja trajnostnega razvoja 16.4 navedene agende zavezale, da bodo znatno zmanjšale nezakonite finančne tokove in nezakonite tokove orožja.

(12) Generalni sekretar ZN je v agendi ZN za razorožitev z naslovom „Varovanje naše skupne prihodnosti“, predstavljeni 24. maja 2018, pozval k boju proti prekomernemu kopičenju konvencionalnega orožja in nedovoljeni trgovini z njim.

(13) Z nedovoljenim ponovnim izvozom se osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo še vedno preusmerja na nedovoljeni trg.

(14) Dovoljenja za končnega uporabnika so pomemben element pri vzpostavljanju učinkovitega nadzora nad končnimi uporabniki in zmanjšanju nevarnosti nezaželenega preusmerjanja osebnega in lahkega orožja ter pripadajočega streliva. Vendar pa taka dovoljenja niso nadomestilo predhodne popolne ocene tveganja, pripravljene za vsak primer posebej, kadar se odloča o izdaji izvoznega dovoljenja –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Namen tega sklepa je z dogovorom o skupnih elementih dovoljenj za končnega uporabnika v okviru izvajanja skupnih pravil Unije glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme prispevati k temu, da se osebno in lahko orožje ter pripadajoče strelivo ne bi preusmerjalo k nepredvidenim končnim uporabnikom ali končni uporabi.

([3]) Uredba Sveta (ES) št. 428/2009 z dne 5. maja 2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo (UL L 134, 29.5.2009, str. 1).

([4]) Uredba (EU) št. 258/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o izvajanju člena 10 Protokola Združenih narodov o nedovoljeni proizvodnji strelnega orožja, njegovih sestavnih delov in streliva ter trgovini z njimi, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranem kriminalu (Protokol ZN o strelnem orožju), uvedbi izvoznih dovoljenj za strelno orožje, njegove sestavne dele in strelivo ter ukrepih glede njihovega uvoza in tranzita (UL L 94, 30.3.2012, str. 1).

([5]) Uredba (EU) 2019/125 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. januarja 2019 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje (UL L 30, 31.1.2019, str. 1).

Člen 2

Ta sklep se uporablja za trajni izvoz osebnega in lahkega orožja ter njegovih sestavnih delov, dodatkov in streliva, kot so določeni v Prilogi.

Člen 3

V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „končni uporabnik“ pomeni končnega prejemnika in lastnika izvoženega blaga, kot je bil znan v času zahtevka za izvozno dovoljenje, v skladu s pogodbenimi pogoji posla;

(2) „izvoz“ pomeni vsak premik blaga s carinskega območja Unije, vključno s premikom blaga, za katerega se zahteva carinska deklaracija, in s premikom blaga, potem ko je to bilo skladiščeno v prosti coni v smislu Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]);

(3) „izvoznik“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo ali partnerstvo s prebivališčem oziroma sedežem v Uniji, ki vloži zahtevek za izvozno dovoljenje, ali v imenu katerega se vloži tak zahtevek, in sicer to pomeni osebo ali partnerstvo, ki ima ob sprejetju zahtevka sklenjeno pogodbo s prejemnikom v ustrezni tretji državi in ima potrebno pooblastilo za odločanje o pošiljanju blaga s carinskega območja Unije. Če ni bila sklenjena nobena taka pogodba ali če imetnik te pogodbe ne deluje v svojem imenu, pomeni „izvoznik“ osebo, subjekt ali organ, ki ima potrebno pooblastilo za odločanje o pošiljanju blaga s carinskega območja Unije. Kadar ima na podlagi te pogodbe pravico razpolaganja z blagom oseba, subjekt ali organ s prebivališčem ali sedežem zunaj Unije, pomeni „izvoznik“ pogodbeno stranko s prebivališčem ali sedežem v Uniji.

Člen 4

Da lahko država članica dovoli izvoz blaga iz člena 2, se zahteva temeljito preverjeno dovoljenje za končnega uporabnika ali temeljito preverjena ustrezna dokumentacija, ki jo pred to odobritvijo podpiše končni uporabnik.

Člen 5

1. Države članice zahtevajo, da se v dovoljenje za končnega uporabnika iz člena 4 vključijo naslednji bistveni elementi v zvezi z identifikacijo:

(a) podatki o izvozniku (vključno z imenom, naslovom, firmo ter matično številko podjetja, če je na voljo);

(b) podatki o končnem uporabniku (vključno z imenom, naslovom, firmo ter matično številko podjetja, če je na voljo). V primeru izvoza zasebnemu podjetju, ki blago preprodaja na lokalnem trgu, se bo v tem sklepu to podjetje štelo za končnega uporabnika. Ne glede na to lahko države članice zahtevke za dovoljenja, ki se nanašajo na izvoz preprodajalcem, ocenjujejo drugače kot zahtevke za dovoljenja, ki se nanašajo na izvoz končnim uporabnikom;

(c) namembna država;

(d) opis blaga, če je na voljo tudi številka pogodbe ali številka naročila;

(e) po potrebi količina ali vrednost blaga, namenjenega za izvoz;

(f) podpis, ime in naziv končnega uporabnika ter, če zadevna država članica meni, da je to potrebno, ime pristojnega vladnega organa v namembni državi;

(g) po potrebi dovoljenje ustreznih vladnih organov v skladu z nacionalno prakso (vključno z datumom, imenom, nazivom in izvirnim podpisom uradnika, ki izda dovoljenje);

(h) datum izdaje dovoljenja za končnega uporabnika;

([6]) Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

(i) po potrebi edinstvena identifikacijska številka ali številka pogodbe, ki se nanaša na dovoljenje za končnega uporabnika;

(j) navedba predvidene končne uporabe blaga;

(k) po potrebi podatki o ustreznemu posredniku (vključno z imenom, naslovom, firmo ter matično številko podjetja, če je na voljo).

2. Države članice zahtevajo, da se naslednje bistvene zaveze končnega uporabnika glede blaga, na katerega se nanaša dovoljenje za končnega uporabnika iz člena 4, vključijo v dovoljenje za končnega uporabnika, in sicer tako, da ga končni uporabnik podpiše:

(a) da se blago ne bo uporabljalo za druge namene kot tiste, ki so navedeni, ter

(b) da je vsak ponovni izvoz blaga:

(i) zunaj države uvoznice ali prenos hrambe blaga znotraj države uvoznice prepovedan ali

(ii) omejen na seznam držav, navedenih v dovoljenju za končnega uporabnika, ali da je vsak prenos hrambe blaga znotraj države uvoznice omejen na seznam ali kategorijo subjektov, opredeljenih v dovoljenju za končnega uporabnika, ali

(iii) zunaj države uvoznice ali prenos hrambe blaga znotraj države uvoznice potrebna predhodna pisna odobritev organov države članice izvoznice. Država članica lahko odloči, da se pristojnost za podelitev take odobritve prenese na pristojne organe države uvoznice.

Člen 6

Države članice lahko zahtevajo, da se v dovoljenje za končnega uporabnika iz člena 4 vključijo naslednji neobvezni elementi:

(a) zaveza končnega uporabnika, da bo v primeru izgube ali kraje blaga, na katerega se nanaša dovoljenje za končnega uporabnika, o tem obvestil državo članico izvoznico;

(b) zaveza končnega uporabnika, da bo potrdil dobavo blaga, na katerega se nanaša dovoljenje za končnega uporabnika, vključno z njegovo natančno količino;

(c) zaveza končnega uporabnika, da bo predstavnikom države članice izvoznice omogočil preverjanje izvoženega blaga po odpremi na kraju samem, vključno s podrobnostmi o ureditvah za preveritvene obiske;

(d) zagotovila končnega uporabnika, ki dokazujejo njegovo sposobnost za varno in zanesljivo upravljanje orožja in streliva, vključno z njegovo zmogljivostjo za varno in zanesljivo upravljanje zalog, kjer bo blago skladiščeno;

(e) zaveza končnega uporabnika za umik presežne vojaške opreme, vključno z:

(i) „novo za staro“ zaveza, da se uniči staro blago, ki bo nadomeščeno z uvoženim blagom, in/ali

(ii) „uničenje po umiku“ zaveza, da se uniči uvoženo blago po umiku.

Člen 7

Države članice vodijo evidence izdanih dovoljenj za končnega uporabnika iz člena 4 v skladu z nacionalnim pravom in prakso.

Člen 8

Države članice po potrebi preverijo verodostojnost podpisa na dovoljenju za končnega uporabnika in, kadar je to ustrezno, sposobnost podpisnika, da sprejme zaveze v imenu končnega uporabnika. V dvomu glede verodostojnosti dovoljenja za končnega uporabnika ga lahko države članice preverijo na kakršen koli način v skladu z nacionalno prakso. Če verodostojnosti dovoljenja za končnega uporabnika ni mogoče preveriti, država članica ne izda dovoljenja.

Člen 9

Če država članica odkrije goljufijo v zvezi z dovoljenjem za končnega uporabnika, njegovo ponarejanje ali kršitev, te informacije posreduje drugimi državami članicami prek spletnega sistema COARM, ob upoštevanju ustreznih nacionalnih pridržkov.

Člen 10

Države članice si prek spletnega sistema COARM izmenjujejo vzorce svojih formatov dovoljenja za končnega uporabnika, če so na voljo.

Člen 11

Ta sklep začne veljati 31. decembra 2021.

V Bruslju, 15. januarja 2021

Za Svet
Predsednica
A.P. ZACARIAS

PRILOGA

Ta sklep se uporablja za naslednje kategorije vojaške opreme, če so te kategorije vključene v kategorije ML1, ML2, ML3 in ML4 Skupnega seznama vojaškega blaga Evropske unije.

Naslednje kategorije ne posegajo v morebitne prihodnje mednarodno dogovorjene opredelitve osebnega in lahkega orožja in jih je mogoče podrobneje pojasniti ter pregledati ob upoštevanju morebitnih prihodnjih mednarodno dogovorjenih opredelitev osebnega in lahkega orožja.

Kategorije vojaške opreme, za katere se uporablja ta sklep :

(a) osebno orožje:

— jurišne puške,

— polavtomatske puške in karabinke, posebej zasnovane za vojaške namene,

— revolverji in pištole s samodejnim polnjenjem, posebej zasnovane za vojaške namene,

— lahki mitraljezi,

— brzostrelke, vključno z brzostrelnimi pištolami;

(b) lahko orožje:

— težki mitraljezi,

— topovi, havbice in minometi kalibra do 100 mm,

— bombomet,

— netrzajni topovi,

— rakete, ki jih lahko nosi posameznik ali skupina, ki se izstrelijo z rame, ter drugi protitankovski sistemi in sistemi zračne obrambe z izstrelki, vključno z LPRSZO;

(c) sestavni deli, posebej zasnovani za opremo iz točk (a) in (b);

(d) dodatki (kot so nočni strelni daljnogledi, dušilci itd.), izdelani posebej za opremo iz točk (a) in (b);

(e) strelivo, zasnovano za izstreljevanje z opremo iz točk (a) in (b).